

**Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 20014 – Конкурсна сесия 2020:
„Растителни хепатопротектори във Варненски регион. Видове и ресурсна
характеристика“**

Ръководител: Проф. Добри Лазаров Иванов, дб

Цел на настоящото изследване е да се проучи и опише традиционното знание за употреба на лечебни растения с хепатопротективно действие на територията на Варненски регион и изготвяне на ресурсна оценка на естествените местообитания на подбрани, използвани от местните жители лечебни растения.

Задачи:

1. Да се проучи традиционното знание на местните жители на Варненски регион относно употребата на лечебни растения – хепатопротектори, видове, начин на набавяне, използвана част, приготвяне;
2. Да се установи и оцени състоянието чрез изготвяне на ресурсна оценка на естествените местообитания на лечебни растения с хепатопротективно действие;
3. Да се изготвят ваучерни хербарийни материали с цел подобряване на обучението по фармацевтична ботаника;
4. Да се създаде база данни с получените резултати.
5. Популяризиране на резултатите от изследването.

Материали и методи: Чрез анкетен метод „лице в лице“ ще се направи проучване на местното население за традиционното знание за употреба на лечебни растения – хепатопротектори. Чрез теренна работа по време на вегетацията на предварително определени пробни площадки ще се установи численост, плътност и степен на възобновяемост на определените (5 вида) лечебни растения. Ще се изготви ресурсна оценка.

Очаквани резултати: Да се проучи, запише и запази традиционното знание от местните жители за употребата на растения хепатопротектори. Изготвяне на актуална оценка на състоянието на естествените местообитания на лечебни растения с профилактично и терапевтично действие върху черния дроб. Това изследване ще послужи като основа за бъдещи фармакологични проучвания на български лечебни растения за получаване на нови фармацевтични продукти с хепатопротективно действие.

Постигнати резултати:

Получените **резултати** характеризират познанието на местните жители за употреба на лечебни растения с хепатопротективно действие. Анкетирани са 171 местни жители от 10 населени места във варненски регион.

- ❖ Изследването предоставя база данни със списък на установените растителни видове с приложение като лечебни растения с хепатопротективно действие, таксономична принадлежност, народни наименования, използвана част от растителния материал (растително вещество, билка), начин и време на събиране, начин на първична обработка, приготвяне на лечебен продукт, начин на употреба, предназначение, съхранение.
- ❖ След анализ на получените резултати установихме, че местните жители употребяват 28 вида лечебни растения, принадлежащи към 27 рода от 19 семейства като хепатопротектори. Най-популярните лечебни растения за профилактика и лечение на чернодробни заболявания сред местното население са *Cichorium intybus* L., *Silybum marianum* (L.) Gaertn. и *Taraxacum officinale* F.H.Wigg.
- ❖ По време на теренната работа бяха събрани и хербаризирани ваучерни образци на лечебни растения с хепатопротективно действие, естествено разпространени във Варненски регион. Обогатената хербарийната сбирка от лечебни растения е важна част от обучението на студенти II и III курс по „Фармацевтична ботаника“, специалност магистър фармацевт.
- ❖ Резултатите от изследването са документирани и тяхното популяризиране ще допринесе за съхранение на традиционното познание на местните жители.
- ❖ Получените резултати могат да послужат като основа за бъдещи задълбочени изследвания за получаване на нови и перспективни фармацевтични продукти.
- ❖ Усвоени са нови знания и умения в областта на етноботаническите проучвания във връзка с разработването на дисертационен труд.
- ❖ Успешно защитен дисертационен труд на тема: „Етноботаническо проучване на лечебните растения в района на Северно Черноморско крайбрежие“ и придобита образователна и научна степен „Доктор“ по Ботаника от член на екипа.